Ner 150 i 151.

DZIENNIK RZĄDOWY
MIASTA KRAKOWA
I JEGO OKRĘGU.

W Krakowie dnia 6 Września 1851 r.

Ner 10907. [423]

RADA ADMINISTRACYJNA

W. Księstwa Krakowskiego.

Otrzymane przy Odezwie C. K. Kommissyi Gubernialnéj z dnia 11 b. m. N. 11243 Obwieszczenie dotyczące rozpisania nagrody w kwocie ZłR. 400 m. k. za napisanie praktycznéj niemieckiéj Grammatyki, dla polskich Szkół ludu w Galicyi służyć mającéj. Rada Administracyjna niniejszym do powszechnéj podaje wiadomości.

Kraków dnia 28 Sierpnia 1851 r.

Prezes
P. MICHAŁOWSKI.
Sekretarz Jlny
WASILEWSKI.

Do Nru 11243. **OBWIESZCZENIE.**

W celu zaprowadzenia poprawnéj nauki języka niemieckiego w polskich Szkołach ludu w Galicyi, a to w zamiarze ogólnym, aby dzieci na zasadzie nabytéj poniekąd wiadomości języka ojczystego oswoili

się z głównemi prawidłami języka niemieckiego i przysposobili sobie zapas wyrazów dostateczny do oznaczenia ważniejszych potrzeb życia codziennego, a nauczyli się obydwoma językami wyrażać myśli usposobieniu swéj wiedzy odpowiednie, przeznaczyło W. Ministerium oświecenia dekretem z dnia 6 Kwietnia b. r. N. 2781 nagrodę czterysta ZłReńskich m. k. (400 ZłR.) za napisanie dla polskich Szkół ludu stósownéj niemieckiéj Grammatyki, w obiętości niewięcéj od 12 do 14 arkuszy druku.

Grammatyka ta uwzględniać ma naukę szczero praktyczną i składać się ma z zadań do przekładu z niemieckiego na polskie i odwrotnie z dodatkiem na wstępie lub przy końcu każdego zadania spisu alfabetycznego wyrażeń znaczenie niemieckie na przodzie, ale wyłączając przy następnych zadaniach wyrazy przy poprzednich zawarte. Już pierwsze ćwiczenia samo składać się mają z całkowitych okresów, najsamprzód w formie najprostszéj, gdzie się cała istota myśli odnosi do rzeczownika, a słowo, przymiotnik, wreszcie i inny rzeczownik ją określają. Następnie zadania wypełniać należy również przyborem bliższych oznaczeń rzeczy i tak poddając ciągle nowe części mowy, nieznacznie postępować do zwięźlejszych form okresu. Dla łatwiejszego przeglądu tego o czém traktowano i dla pomocy zbierać się mają w dostatku główniejsze prawidła mowy (paradigmata) i zestawiać w miejscach przy porównaniu z językiem ojczystym; tak zaś aby dzieci będące poniekąd usposobione w wiadomości swego języka, oswoili się z prawidłami niemieckiego i nauczyli obydwoma językami wyrażać i łączyć myśli pojącia swego.

Dla bliższego oznaczenia, jak szczegóły téj Grammatyki mają być urządzone, podają się następujące uwagi.

1) Wszystkie prawidła (regały) ułożone być mają w języku polskim, ale z wyłączeniem określeń i klassyfikacyi pojedynczych części mowy októrych domyślać się należy, że już przy ojczystym języku są znane.

2) Na wstępie możnaby wyłożyć naukę o niemieckich głoskach i właściwym onych wymawianiu, tudzież o samogłoskach, dwu i spółgłoskach, o oznaczeniu wymawiania dłużéj lub krócéj samogłosek i t. p.

3) Ćwiczenia wszelkie tłumaczenia zawierać powinno wyrazy rzeczy dzieciom z ich obcowania świadomych i o których spodziewać się należy, że je dziecię 8—12 letnie zastósować będzie potrzebowało, przy czém baczyć należy na to aby uczeń nabył dostatecznego zapasu wyrazów, gdy mu przyjdzie dokładniéj oznaczyć poważniejsze potrzeby życia codziennego.

4) Każde ćwiczenie odosobniać należy liczbami, a każdy numer stopniowo może się z cztérech części składać.

a) ze spisu słownego;

b) z niemieckiego zadania do przekładu na polskie ułożonego z zapasem wyrazów zawartego w spisie powyższym;

c) z prawideł nasuwających się przy podaném ćwiczeniu niemieckiém;

d) z polskiego zadania do przekładu na niemieckie, tym samym trybem jak przy niemieckich zadaniach z pomocą prawideł dołączonych.

5) Ćwiczenia te, co jest bardzo ważném układane być mają tak, iżby z początku ile możności te tylko zamykały co jest zgodném w obu językach, a dopiero późniéj nieznacznie występowały właściwości i różnice obydwu języków.

6) Zwykłego jakiemu wyrazowi w Grammatyce spadkowania nigdy

nienależy przedsiębrać naraz, lecz nieznacznie zwolna postępować tak by konieczność przemiany końcówki z zadania samego wypływała. Tym sposobem rozwiną i uzupełnią się prawidła częściowo podawane i modły (paradigmata).

7) Do nieforemnych deklinacyj wyrazów przystępować należy dopiero na ten czas, gdy foremne zostaną już wyczerpane.

8) Wszędzie gdzie zachodzą właściwości języka uczynić należy o tém przy wykładzie prawideł wzmiankę, co miejsce mieć może mianowicie: przy określniku (artykule, rodzajniku) którego język polski nie ma, przy różnicy rodzaju rzeczowników w obu językach, przy przymiotniku który w niemieckim stać może niezawiśle, a w polskim jak opowiednik do podmiotu się odnosi, przy użyciu zaimków wzajemnego *się* i dzierżawczego *swój*, przy rozmaitych przekształceniach polskich słów czasowych, które czynność dokonaną albo trwałą często w toku bieżącą, albo też ponawianą lub stopniowo postępującą przedstawiają, co w niemieckim często jedynie przez omówienie (określenie) wyrazić się daje, przy składzie wyrazów w okres, zwłaszcza że słowa przymiotniki i przyimki w polskim języku wcale innego po sobie spadku wymagają, jak w niemieckim języku; jak należy wyrażać polski 5, 6 i 7 spadek (vocalis, instrumentatis, localis) których w niemieckim nie ma; jaka zachodzi różnica w składni słów w obudwu językach i t. p.

9) Prawidła pisowni rozłożyć należy nawiasowo pomiędzy prawidła, jak zachodzą przy każdém ćwiczeniu, a to w ten sposób: by ortografia pojedynczych wyrazów wyłożoną była przy ćwiczeniach z prostych okresów, a nauka interpunktacyi dopiero przy okresach złożonych.

10) W pewnych większych odstępach po wykładzie wzajemnie do siebie należących ćwiczeń, przedsięwziąść należy powtórzenie

całości, ażeby się przekonać, czyli uczeń to, czego się nauczył umie zastosować w zadaniu, gdzie wszystko jest w związku.

11) W ogólności mieć należy stale w pamięci krótkość, prostotę, jasność i stopniowy postęp od mniejszego do większego.

Wykończoną pracę przesłać należy opieczętowaną do władzy szkolnéj krajowéj najdaléj do końca Grudnia r. b. z napisem "Preiselaborat des practischen deutschen Sprachlehrbuchs für die polnischen Volksschulen". Wyrazić przytém należy zupełnie i dokładnie imie, godność i zamieszkanie współzawodnika do nagrody, albo w piśmie samém albo jeżeli który z współubiegających woli w osobnéj kopercie i razem z swym elaboratem przesłać. Nadesłane prace podane zostaną pod sąd znawców zebranych w Kommissyą, a sąd ich przesłanym będzie do Ministerium Oświecenia publicznego pod rozstrzygnienie i przysądzenie nagrody.

Elaborata zaś na które nieprzypadnie nagroda będzie mógł autor lub sam wprost odebrać, albo jeżeli adres był załączony, przesłane zostaną w swoim czasie na miejsce w nich wyrażone.

W końcu dodaje się, że autor nie jest koniecznie obowiązanym ściśle się trzymać uwag tu zastrzeżonych od 1 do 11, jeżeli z ważnych przyczyn udowodni dla czego od nich odstępuje.

C. K. Władza Szkolna w Galicyi

Lwów dnia 31 Lipca 1851 r.

Ner 11101. [424]

RADA ADMINISTRACYJNA

W. Księstwa Krakowskiego.

Odnośnie do Obwieszczenia swego z. d. 15 Maja 1849 r. Ner 5549 w Dzienniku Rządowym pod L. 128 i 129 zamieszczonego, które oznacza Gratyfikacyą dla Lekarzy ze stanu cywilnego przy wstąpieniu

tychże w służbę lekarską wojskową, Rada Administracyjna stósownie do wezwania C. K. Komissyi Gubernialnéj z d. 6 Sierpnia r. b. N. 10231 podaje do powszechnéj wiadomości co następuje.

„ W. C. K. Ministerium wojny uwiadomiło C. K. Ministerium Spraw Wewnętrznych stósownie do Reskryptu tegoż z d. 16 Lipca b. r. N. 14157 że znalazło się być spowodowaném przez zmianę stósunków która z powodu podwyższenia płac Lekarzy polowych wywołaną została i przez zarządzone staranie w celu uzyskania dostatecznéj liczby podlekarzy z wychowańców Lekarzy polowych, znieść to przyznanie które w ostatnich latach wojennych wstępującym z stanu cywilnego do służby lekarsko polowéj Indywiduom stósownie do ich naukowego usposobienia przez udzielenie gratyfikacyi po ZłR. 150 m. k. dla Doktorów ZłR. 100 dla Chirurgów dyplomowanych i po ZłR. 60 dla pomocników Lekarsko polowych czynione zostały, przyczém jednak dozwoloném zostało, że gratyfikacye te tym Indywiduom jeszcze wypłacone być mogą, które przy szpitalach wojskowych do tego rodzaju obowiązku już w praktyce się znajdują.

Przeciwnie zaś upoważnione zostały Komendy wojskowe, ażeby przyjąć się mającym nadal do służby lekarsko polowéj Indywiduom, jeżeli tego rzeczywiście potrzebują w celu pierwszego sprawienia potrzeb do służby wymaganych, awans pieniężny ZłR. 60 m. k. w 12 ratach miesięcznych wypłacić się mający, które to wypłacenie w przypadkach na względ zasługujących aż do 20 rat zaciągniętém być może, wypłacić poleciły. “

Kraków dnia 1 Września 1851 r.

Prezes
P. MICHAŁOWSKI.
Sekretarz Jlny Wasilewski.

Ner 10460. [425]

RADA ADMINISTRACYJNA
W. Księstwa Krakowskiego.

Podaje do powszechnéj wiadomości, że w Biórach Rady Administracyjnéj W. Księstwa Krakowskiego odbędzie się w dniu 10 b. m. i r. o godzinie 11 z rana publiczna in minus licytacya na wypuszczenie w przedsiębiorstwo dokonania robót przedzimowych w różnych Zakładach Naukowych w mieście Krakowie istniejących a mianowiciéj:

a) w Obserwatorium Astronomiczném, Kolegium Fizyczném, Gymnazium Ś. Anny, Kolegium Jurydyczném, od Summy ZłR. 607 xr. 16. Vadium ZłR. 62.

b) w Gmachu Bursy Muzycznéj od summy ZłR. 84 xr. 21. Vadium ZłR. 9.

c) w lokalach u Ś. Barbary tak przez Szkoły Wydziałowe jako i przez Bursę zajętych od summy ZłR. 196 xr. 54. Vadium ZłR. 20. Robota ta na każdy z powyższych oddziałów oddzielnie wypuszczona zostanie. Inne warunki w Biórach Rady Administracyjnéj przejrzane być mogą.

Kraków dnia 3 Września 1851 r.

Prezes
P. MICHAŁOWSKI.
Sekretarz Jlny
WASILEWSKI.

Ner 6308. [426]

CESARSKO KROLEWSKI TRYBUNAŁ
Miasta Krakowa i Jego reOkgu.

W załatwieniu podania P. Wiktora Płonczyńskiego, w imieniu własnem, oraz jako opiekuna małoletniego Hipolita Mścisława, dwóch

imion Terleckiego. po ś. p. Annie z Schugtów Terleckiéj pozostałego Syna działającego o ogłoszenie a następnie przyznanie im spadku po ś. p. Hermanie i Tekli z Romerów Schugtach małżonkach pozostałego a z realności N. 124 w Gm. IX Miejskiéj stojącéj, i z ruchomości inwentarzem objętych składającego się, każdemu z nich po $\frac{1}{4}$ części, C. K. Trybunał po wysłuchaniu wniosku Prokuratora na zasadzie art. 12 Ust. hip. z r. 1844 wzywa wszystkich do pomienionego spadku prawa mieć mogących, aby się z takowemi w przeciągu trzech miesięcy do Trybunału zgłosili, w przeciwnym bowiem razie spadek ten P. Wiktorowi Płonczyńskiemu jako uniwersalnemu Sukcessorowi żony swéj ś. p. Maryi z Schugtów Płonczyńskiéj, oraz małoletniemu Hipolitowi Mścisławowi dwóch imion Terleckiemu po ś. p. Annie Terleckiéj pozostałemu Synowi, każdemu z nich po $\frac{1}{4}$ części przyznanym zostanie.

Kraków dnia 2 Września 1851 r.

(1 r.) Sędzia Prezydujący Brzeziński.

Sekretarz *Burzyński.*

Ner 326. [418]

C. K. SĄD POKOJU
Okręgu III Mogilskiego.

Stósownie do art. 52 o Włość. usamowol. i na zasadzie art. 12 Ust. hip. z r. 1844 wzywa mających prawo do spadku po niegdy Wincentym Nawarze, szczególniéj z domu pod L. 39 z zabudowaniem i gruntu pod Pozycyą 23 i 41 Tabelli w Sudole przyległości do Wsi Węgrzce należącéj zamieszczonych, składającego się, aby z prawami swemi do spadku tego w przeciągu miesięcy trzech do C. K. Sądu Pokoju zgłosili się; po upływie bowiem tego czasu pomieniony spadek zgłaszającym się Janowi i Maryannie Nawarom jako Sukcessorom i nabywcom praw od Współsukcessorów, całkowicie przyznanym zostanie.

Kraków dnia 1 Września 1851 r.

(2 r.) X. A. Wolniewicz.

J. Zuberski Pisarz.